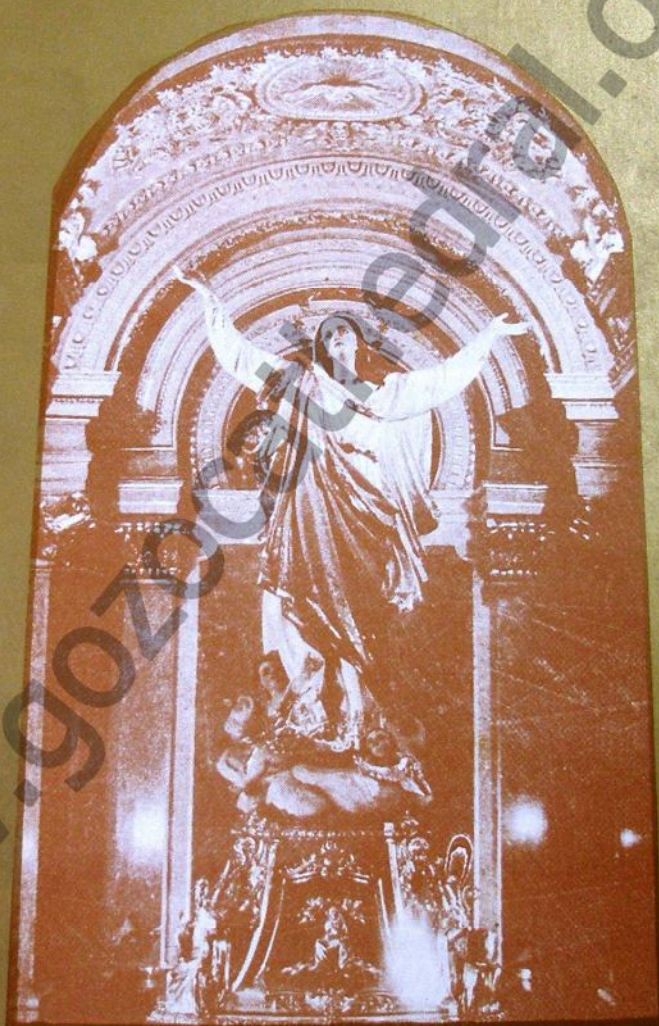

I-għid ta' l-assunta

**ADDING
TO THE FUN OF
SHARING**

KINNIE - always first for thirst

I-ghid ta' l-assunta

Marġa ta' darba fis-sena (Nru. 18 — 1983)

Editur

Mons. Carmelo Scicluna

Arcipriet tal-Katidral

Publikazzjoni:

Centru Kateketiku, Katidral.

Stampat 'Offset' minn

"Goze Press", Għajnsielem.

Messagg ta' l-Arcipriet għal Jiem il-Festa

Ftit tal-granet oħra fil-gzejjer Maltin se niċcelebraw id-9 Kungress Internazzjonali Marjologi-ku u s-16 il-Kungress Internazzjonali Marjan; żewġ grajjiet ta' l-akbar importanza fl-istorja Marjana, reliġjuża u kulturali ta' art twelidna. Din is-sena, għalhekk, aktar minn snin oħra, għandna nikkonvinċu lilna nfusna li s-Solennità liturgika tat-Tluġ fis-sema bir-ruħ u l-gisem tal-Verġni Mbierka Marija – il-patrana speċjali tal-gzejjer Maltin – se tiġi fuqna dalwaqt biex aktar nimmaturaw fil-ħajja nistranija. U dan l-ideal nilhquh jekk fil-granet tal-festi:

* **Nuru sens ta' responsabilità nistranija billi ma nħallux il-piki esagerati jagħlquna u jrekknuna f'gungla anti-evangelika fejn m'hemm l-ebda riħa ta' mħabba aħwija;**

* **Nagħtu Xhieda ta' impenn pastorali billi nkunu l-forza kostruttiva fl-attivitajiet kollha li se jinżammu matul il-Kwindicina fil-Knisja Katidrali;**

* **Noffru s-servizzi siewja tagħna mhux biex nibqgħu nissemew fl-istorja tal-parroċċa tal-Katidral ta' kemm konna niehdu nteress fil-festa ta' San Marija, imma biex niżviluppaw fina u fin-nies ta' madwarna s-sens nistrani taċ-ċelebrazzjonijiet interni u esterni kollha li jsiru;**

* **Inwaqqfu tinda għal Alla f'ruħna permezz ta' qrara u tqarbina tajba bħalma għamlet il-Madonna fil-ħajja kollha tagħha: il-Verġni Marija kienet l-ewwel tinda t'Alla fuq din l-art;**

* **Inħaddmu l-potenzjalità intellettuali tagħna billi nxerrdu l-ferh evangeliku li hu msoffi għal kollox minn dak kollu li jġib id-dizordni fir-ruħ: il-festa ma tiġix biex nitbiegħdu minn Alla;**

* **Inġorru fina xorta waħda lil Kristu kif garritu l-Madonna fi hdanha għal 9 xhur sħaħ: il-festa ma tiġix biex noħroġu l-barra mill-orbita tat-tagħlim ta' Kristu u nagħtuha għax-xalar bla rażan, għat-tgħajir u għall-insolenzi kontra min ma jaqbilx magħna;**

* **Inkabbru fina l-għożża għall-veri valuri billi aktar mis-soltu ngibu rwieħna ta' veri wlied adottivi t'Alla: il-festa m'għandhiex tiġi biex nagħtu 'leave' lill-kuxjenza tagħna;**

* **Noħolqu madwarna atmosfera ta' paċi billi nifthu qalbna għall-Madonna għax b'hekk nagħtu xhieda tad-devozzjoni awtentika tagħna lejha.**

F'din is-sena li fiha qegħdin infakkr u eghluq l-1950 mill-Fidwa ta' Kristu u wkoll eghluq l-2000 sena mit-twelid tal-Madonna, ejjew il-koll kemm aħna ninkwadraw il-jiem tal-festa fil-kuntest ta' dawn ir-riżoluzzjonijiet għax b'hekk nuru li aħna f'din id-dinja m'aħniex hliet pellegrini f'direzzjoni eskatologika.

Il-Problemi Pastoralni ta' Għawdex fis-sena 1688

minn ALEXANDER BONNICI
O.F.M. Conv., H.E.D., S.Th.L., Ph.B.

Sa f'it ilu, fuq il-grajjiet tas-sena 1688, ma konniex nafu kief dak li kitbilna De Soldanis. Imma, illum, nafu fejn jinsabu atti uffizzjali awtentici li jiccarawhom l-fafna aħjar. Fuq kollha, id-dokumenti ewlenin li ġew f'id-ejja huma dawn: 1) Faksimili mir-Reġistru tal-ġħoti tal-benefiċċji. 'Il dan sibtu qalb l-fafna karti mxiiridin fil-Kurja ta' l-Arcisqof, il-Furjana. L-importanza tiegħu hi eżċezzjonali għaliex, minbarra l-grajjiet kollha tas-sena 1688 u 1689, fih id-dokumentazzjoni kollha ta' dak iż-żmien li jintrabtu mal-Matrici, San Gorg, Nadur, Xagħra, Sannat u Żebbuġ. L-aħbar interess tiegħu hu fil-fatt li hemm dokumentazzjoni separata għal kull parroċċa. 2) Dokument ieħor hu Att Notarili tat-13 ta' Jannar, 1688, quddiem in-Nutar Giovanbattista Dorbes. Dan sar f'isem l-Arcipriet tal-Matrici Dun Karlu Magri u f'isem l-Kappillan ta' San Gorg Dun Pawl La Magna. 3) Dokument li kien xi f'it magħruf hu l-kuntratt tat-28 ta' April, 1688, quddiem l-istess Dorbes. Minnu nafu kulma hu essenzjali dwar il-problemi ta' dawn il-parroċċi.

Fuq dawn it-tliet dokumenti, jiena sejjer nibni dan l-artiklu ckejkien tiegħi imma naghfas b'mod speċjali fuq il-grajjiet tal-Matrici ta' l-Assunta (illum il-Katidral ta' Għawdex) u l-Parroċċa ta' San Gorg.

Diffikultajiet bejn Żewġ Parroċċi

Meta l-Arcipriet Dun Karlu Magri wera x-xewqa tal-għaqda bejn żewġ parroċċi: dik tal-kastell u l-oħra tas-subborg tar-Rabat, l-Isqof David Cocco Palmieri ma weriex ruhu kuntrarju. Ragunijiet pastorali qanqluh biex jagħti l-kunsens tiegħu. Iż-żewġ parroċċi kienu qrib wisq ta' xulxin. Is-sudditi tagħhom kienu jidhru wkoll ta' xulxin. Xi tilwim kien qed jinjala' bejn iż-żewġ mexxejja tal-parroċċi dwar funzjonijiet u drittijiet parrokkjali. Għalhekk, bosta tqarssu. Imma l-inkwiet kien ilu sejjer għaliex, fis-sena 1688, l-Isqof Cocco Palmieri kiteb li n-nuqqas ta' ftehim jidher sewwa minn atti ta' viżti li, 300 sena ilu, diġà tqiesu qodma.

Min-naħa l-oħra, meta l-Archidiaċon Sannat, Xagħra, Nadur u Żebbuġ wera l-xewqa li jinqatgħu f'parroċċi għal rashiom Cocco Palmieri kiteb li din kienet soluzzjoni bżonnjuża, u għalhekk minnu wikkoll tant mixtieqa. L-Isqof kiteb li, fuq spallin, kien qed iħoss it-toqol ta' dik ir-responsabbiltà. Kien għal din ir-ragun li, fis-sena 1687, hu kien b'asbilhom għal kappillan li jmezzhom b'rabta shifika mal-Matrici ta' l-Assunta. Imma, fid-digriet tal-parroċċi, l-isem

L-Isqof Fra David Cocco Palmieri J.U.D.
(1684 - 1711)

ta' dak l-kien tqiegħed bħala "Kappillan ieħor" ma jissemmiex. Ahna nafu li hu kien Dun Ewġenju Azzopardi. F'dik l-okkażjoni, l-Isqof kien għamel twissija serja lill-Arcipriet Magri tal-Matrici u lill-kappillan Lamagna ta' San Gorg. Kien hemm bżonn li huma jiegħu mit-tilwim ta' bejniethom.

L-isqof ried jara x'jaghmel halli jsib mezzi ta' ghajxien għali-kappillani tal-parroċċi li kellu f'moħħu li jwaqqat. Imma, fuq kollox, ried isolvi l-problemi tar-Rabat. (1)

Minbarra d-dotazzjoni li l-Isqof tħabat b'lekkwista mingħand il-Gran Mastru Carafa, fid-digriet tat-28 ta' April, 1688, gie deċiż ukoll li l-beni stabbli tal-parroċċa ta' San Gorg jinqasmu bejn dawk il-parroċċi l-godda. (2)

Għaddiet aktar minn sena

Għalkemm id-digriet ta' l-erba' parroċċi f'areġ bid-data tat-28 ta' April, 1688, l-ebda wieħed mill-kappillani li ġew nominati ma sata' jibda jagħmilha ta' ragħaj spiritwali tat-territorju f'dat f'idej. L-eżekuzzjoni tad-digriet kienet sospiża minħabba l-kundizzjoni li kien qiegħed Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Gorg. Dun Pawl Lamagna ma riedx għaqda mal-Kollegġjata ta' l-Assunta h'ief meta San Gorg tkun vakanti għall-ewwel darba. L-isqof aċċetta dik il-kundizzjoni. (3)

Id-dikjarazzjoni ta' l-isqof, fl-istess digriet tal-parroċċi, turi sewwa l-qagħda tar-Rabat ta' Għawdex. Dawn huma l-kelmiet ta' l-Isqof li nsibuhom mniżlin fid-digriet tat-28 ta' April, 1688: Sabiex inżommu l-paċi u għal ragunijiet oħrajn li nħossu li għandhom jifthulna għajnejna, Ahna rridu li l-privileġġi u l-bolli li bihom qed jitwaqqfu l-parroċċi u jingħaqdu oħrajn ma għandhomx jingħataw f'idejn il-kappillani u l-arċipriet, u l-anqas ma għandhom jissemmaw għaliġi l-persuni li ġew nominati qabel ma l-parroċċa ta' San Gorg tkun vakanti. Il-fehma tagħna hi li n-nomini kollha li saru jkollhom l-effett tagħhom kollha flimkien". (4)

NOTI:

1. Nuntary Archives) V(alleria), 792/10, 28/4/1688, ff. 1-2.
2. Ibid., ff. 2-3, 7.
3. Ibid., ff. 3-4.
4. Archiepiscopal) A(rchives) M(alta), Fasc. ex R(egistro) C(ollectionum) B(eneficiorum), Non Class(ificatus), ff. 4v-5r.

D O M
PERPETVO HIC VIVET
SINGVLARIS INCOLARVM PIETAS
QVAE VT DEI DOMVM AB ANTIQVORIBVS CONSTRVCTAM
ACCEPTA VIX A PAVLO PROTOPARENTE CHRISTI FIDE,
VETVSATE PENE CONFECTAM
IN AMPLIOREM FORMAM REDIGERET ET ELEGANTIOREM
EODEM IN SOLO
AVGVSTAM HANC AEDEM .
ASSVMPTAE IN COELVM VIRGINI DICATAM,
ANNVENTE FR DAVIDE COCCO PALMERIO EPŌ MELITENSI,
ECCLESIAE SVMPŌIBVS AB INTEGRO EREXIT.
INCEPTVM OPVS DIE XXI. SEPTEMBRIS A.D. MDCXCVII
ASSIDVITATE I.V.D. NICOLAI NATALIS CASSI A MAGRI ARCHIPRESBITERI
FVIT EX OMNI PARTE ABSOLVTVM DIE XIV. AVGVSTI A.D. MDCCXI

L-isqof Cocco Palmieri kien għad għandu d-dubbi tiegħu dwar dak li kien għamel. Kien għadu ma jafx jekk is-Santa Sede kenitx sejra tippermetti li l-Arċipriet tal-Matrici jkun ukoll kappillan tal-parroċċa ta' San Gorg. Imma, billi kien qed jagħmel għall-ġid, hu xorta wahda baqa' miexi 'l quddiem bil-proġett tiegħu.

Fil-bidu tax-xahar ta' Gunju, 1688, il-parroċċa ta' Bormla giet vakanti, u, fost dawk li resqu għall-konkors tal-ghazla, kien hemm Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Gorg. Lill-isqof, b'hekk gietu okkażjoni tajba biex San Gorg tkun vakanti. Imma, billi dwar il-każ ta' Ghawdex l-isqof kien għad għandu xi problemi, hu għamel użu mid-dritt li l-liġijiet tal-Knisja kienu jhallu f'idejh, billi talab li jagħtuh sitt xhur żmien qabel ma jahtar il-kappillan il-ġdid ta' Bormla. Il-Kongregazzjoni tal-Kardinali, li uffiċjalment kienu jfissru d-digriet tal-Konċilju ta' Trento, bid-data tat-13 ta' Novembru, 1688, lill-isqof Cocco Palmieri tatu s-setgħa li lill-parroċċa ta' Bormla jhalliha vakanti għal mhux

aktar minn tmien xhur. Dak li wiegħbu kien il-kardinal Marescotti, li 'l Malta kien jafha tajjeb għaliex kien wiehed mill-inkizituri tagħna bejn is-snin 1663 u 1666. (5)

Jikser Digrieti ta' Konċilju?

Cocco Palmieri ried iż-żmien tiegħu għaliex hu baża' li kien sejjer jikser digriet tal-Konċilju ta' Trento. F'dak il-Konċilju, kien gie determinat li parroċċa ma tistax tiġi magħquda ma' Katidral jew Kollegġjata. (6) B'supplika tat-18 ta' Settembru, 1688, l-isqof talab l-ghajjnuna ta' l-inkizitur Tommaso Ruffo biex dan jagħmilha ta' medjatur. Fil-pożizzjoni tiegħu ta' Ministru Pontifiċju, l-inkizitur fisser kemm kien sejjer

NOTI:

5. A(rchivum) S(ecretum) V(aticanum), S(ecretaria) S(tatus), Malta, mss. 84-85.
6. Conc. Trid., c. 13: "In Unionibus"; sess. 21: "De Reform."

ikun ta' gid li l-parroċċi godda jsiru u kemm kien jaqbel li l-Kolleggjata ta' l-Assunta u l-parroċċa ta' San Ġorġ jitmexxew minn arċipriet wiehied. L-inkizitur zied ukoll iġid li l-arċipriet Dun Karlu Magri u l-kappillan Dun Pawl Lamagna kienu taw il-kunsens tagħhom.(7)

Il-każ tqiegħed f'għamla ta' mistoqsija: "L-erezżjoni ta' dawn l-erba' parroċċi u l-għaqda tal-parroċċa ta' San Ġorġ mal-knisja kolleggjata u arċipretali ta' Għawdex, għandhom jiġu konfermati"? Il-Kongregazzjoni, bid-data tal-5 ta' Marzu, 1689, wiegħbet: "Iva". (8)

Il-Pussess ta' Magri f'San Ġorġ

Wara li ġew superati l-problemi kollha, fil-5 ta' Gunju, 1689, l-arċipriet tal-Matrici Dun Karlu Magri ha l-pussess tal-parroċċa ta' San Ġorġ. Għall-Matrici, hu baqa' bit-titlu ta' arċipriet; imma, għal San Ġorġ, hu kien kappillan. Il-pussess hadu f'idejn il-Kanonku

Dun Ġamri Vella; dan kien kanonku ta' l-istess Matrici u pro-vigarju għal Għawdex. (9)

Erbat'ijiem wara, jiġifieri, fl-10 ta' Gunju, 1689, sata' jittieħed il-pussess mill-ewwel kappillani tan-Nadur, Xagħra, u Sannat. Fit-12 ta' Gunju, ittieħed il-pussess minn dak taż-Zebbug. (10)

NOTI:

7. AAM, Fasc. RCB, non class., ff. 8v-9r.
8. Ibid., f. 9v.
9. Ibid., f. 10v.
10. Ibid., ff. 12r-17v.

APPENDICI

DOKUMENTAZZJONI TAL-PUSSESS TA' L-ARĊIPRIET MAGRI FIL-PARROĊĊA TA' SAN ĠORĠ

AAM, Fasc. RCB, non class., f. 10v.

Die V mensis Junii, 1689.

Admodum Reverendus Dominus Don Joannes Maria Vella, Canonicus Matricis Collegiatae Ecclesiae Insulae Gaudisii, et in eadem insula Provicarius de mandato Perillustri et Reverendissimi Domini Don Antonio Manso J.U.D., Prothonotarii Apostolici, Canonici Capitularis Cathedralis Ecclesiae Melitensis, ac Illustriissimi et Reverendissimi Domini Fratris Davidis Cocco Palmerii, Episcopi Melitensis, Regisque Consiliarii, ab hac eius dioecesi absentis visitandi causa sacra limina Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli de Urbe, in spiritualibus et temporalibus Vicarii et Locumtenentis Generalis specialiter delegati, vigore decreti eiusdem Reverendissimi Domini supra registrati induxit, imposuit, atque immisit ADMODUM REVERENDUM DOMINUM DON CAROLUM MAGRI S.T.D., Archipresbyterum praedictae Matricis Collegiatae Ecclesiae, praesentem, instantem, et petentem in vacuum, liberam, et expeditam, ac realem, corporalem, et effectivam possessionem Venerandae Ecclesiae Parochialis Sancti Georgii dictae Insulae Gaudisii, nuper unitae eidem Matrici Collegiatae Ecclesiae. Et hoc per introitum in dictam Ecclesiam Parochialem, accessum ad altare maius, eiusque deoscultationem, aperitionem, et clausionem valvarum tabernaculi Sanctissimi Sacramenti et Fontis Baptismalis aac ianuae maioris dictae ecclesiae, decantationem hymni Te Deum Laudamus, ac per alias solemnitates et caerimonias in similibus solitas et requisitas, ac per alia signa huiusmodi possessionem et possessionis actum seu actus denotantia et significantia coram Reverendis Dominis Don Lazzaro Camilleri et Don Petro Paulo Cifai, testibus, ut constitit per fidem Magistri Notarii Thomae Debono Curiae Episcopalis dictae insulae Magistri Notarii....

Ex registro Collationum Beneficiorum Ecclesiasticorum, existenti conservato in Magna Curia Episcopali Melitensi extracta est praesens copia per me Notarium Joannem Baptistam Dorbesium Curiae praedictae Magister Notarius.

Il-bidu tad-devozzjoni lejn IL-MADONNA TAR-RUŻARJU fil-Matriċi u f'Għawdex 1578 - 1664

Dun JOE BEZZINA

Diversi huma d-devozzjonijiet lejn Gesù, lejn il-Madonna u lejn il-qaddisin li għalkemm illum insibuhom imxerrdin ma' Għawdex kollu jafu l-bidu tagħhom fil-Matriċi, il-Knisja ewlenija ta' Għawdex sa mill-ibgħad żmenijiet u l-Katidral tad-Djoċesi mill-1864. Ser niktbu fuq waħda minnhom: id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju.

IL-BIDU

Ir-Rużarju hi talba qadima bil-bosta. Damet diversi sekli biex żviluppat fil-forma li nafuha illum: 150 Sliema u Qaddisa, imqassmin fi 15 il-posta, b'misteru għall-meditazzjoni u Missierna fil-bidu ta' kull waħda. Dan ġara għall-bidu tas-seklu sittax, ftit wara l-1500. Il-popolarità tiegħu għoliet mas-sema wara l-battalja ta' Lepanto nhar is-7 ta' Ottubru, 1571. Dak inhar, bl-interċessjoni tal-Madonna tar-Rużarju, il-flotot tal-qawwiet insara għamlu rebħa kbira fuq il-qawwiet tal-Misilmin: l-Ewropa kienet mehlusa mill-lżlam li ried jeqred il-kultura u r-religjon nisranija.

Kien għal dik il-habta li bdiet f'Għawdex id-devozzjoni lejn ir-Rużarju. F'xi żmien bejn l-1575 u l-1578 (1) kien ġie f'Għawdex il-Patri Dumnikan Giuseppe La Rocca (2) u ipriedka bosta fuq il-qawwa tar-Rużarju Mqaddes. Biex ikompli jqanqal id-devozzjoni waqqaf fil-Matriċi l-fratellanza tar-Rużarju. Żgur li kienet għa mwaqqfa fl-1578 għax fl-Atti tan-Nutar Antonio Cassar ta' dik is-sena, ċerta persuna għamlet għotja lill-imsemmija Fratellanza. (3) Għalkemm il-fratelli msehbin fiha ma kinux wisq, kienet organizzata tajjeb hafna għax kellha kemm Rettur kif ukoll Prokuratur. Xi wħud mill-fratelli kellhom il-konfratija wkoll. (4)

Il-membri dlonk bdew fidma kbira biex ixerrdu d-devozzjoni fost l-Għawdxin kollha. U

Il-Kwadru tal-Madonna tar-Rużarju
fil-artal tagħha fil-Katidral

jidher li l-hidma tagħhom halliet il-frott. Tant li meta wiehed iqalleb l-Atti Notarili bejn l-1578 u l-1581 jiltaqa' ma' diversi għotjiet magħmulin lill-Madonna tar-Rużarju fil-Matriċi. (5) U l-hegga tal-bidu ma naqsitx matul is-snin kif jixhdi lna l-Isqof Tumas Gargallo fil-Viżta Pastorali li għamel fil-Matriċi fl-1592. (6)

Nhar 1-14 ta' Jannar, 1595, in-Nobbli Giovanni Francesco Castelletti, permezz ta' kuntratt magħmul għand in-Nutar Tomaso Gauci, (7) għogħbu jghaddi l-kappella li l-familja tiegħu kellha fil-Matriċi lill-imsemmija Fratellanza. Din ma damitx ma dendlit kwadru tal-Madonna tar-Rużarju hdejn dak ta' Santa Katarina, li kien it-titular ta' l-imsemmija kappella. (8) Il-festa bdiet issir b'sollennità mill-ikbar u mhix haġa kbira li qrib l-1598 għet organizzata għall-ewwel darba purċissjoni, għax nafu li hdejn l-artal kien hemm kaxxa b'sitt torċi u b'sitt konfratriji tal-fratelli. (9)

TLIET KAPPELLI LILL-MADONNA

Qabel ma nkomplu fuq tar-Rużarju, indaħhlu nota interessanti. Wara l-ghotja ta' Castelletti, tlieta mill-erba' kappelli li kien hemm għol-Matriċi kienu iddedikati lill-Madonna: il-kappella msejja ta' Navarra, li sal-1551 kienet iddedikata lill-Madonna ta' Loreto u wara lit-Twelid tal-Madonna; il-kappella ta' Platamone iddedikata lil-Lunzjata u dik ta' Castelletti lill-Madonna tar-Rużarju. M'għandniex xi ngħidu, dan barra l-artal magħguri li kien iddedikat lil Santa Marija.

HMISTAX-IL KWADRU

Sal-1615, il-kwadru tal-Madonna kien gie mibdul ma' wieħed ikbar. Kien jirrappreżenta lill-Madonna b'Binha Gesù f'idejha qeghdin joffru kuruna tar-Rużarju lil San Duminku fuq il-lemin u lil Santa Katarina ta' Siena fuq ix-xellug. (10) Ftit wara, dawra mejt mal-kwadru, waghlu hmistax ohra bil-hmistax il-misteru tar-Rużarju. (11)

Il-fratelli kienu dejjem jirsistu. Sal-1630, barra li kellhom f'idejhom il-kappella ta' Castelletti, (12) waqqfu artal iehor lill-Madonna tar-Rużarju. Kien sewwa sew f'nofs il-Matriċi naha tal-lemin. (13) Mhux biss, dendlu wkoll kwadru ta' l-imsemmija Madonna fis-Sagristerija. (14)

L-ghotjiet tad-devoti ma kienu jaqtgħu qatt. Mhux biss f'hajjithom iżda anke għal wara mewthom bosta kienu jiftakru fl-artal tar-Rużarju fil-Matriċi. Minhabba f'hekk, l-artal kien fost l-aħjar mizmumin fil-Matriċi, kif jixhed b'mod l-iktar ċar inventarju magħmul nhar id-19 ta' Gunju, 1663. (15) Il-Fratellanza kienet xtrat kolloxx għat-tiżjin ta' l-artal: lampier tal-fidda

L-artal tal-Madonna tar-Rużarju fil-Katidral

mastizz, kurċifiss indurat bid-deheb tmintax-il fjurett għall-festa, tlett vintartali irrakkmati bid-deheb, u bosta u bosta hwejjeg ohra.

Mill-imsemmi inventarju jidher ċar li l-Fratellanza kienet ilha torganizza purċissjoni fl-ewwel Hadd ta' Ottubru għal żmien twil: kif għidna qabel aktarx mill-1598. Infatti kellhom bandiera kbira ta' damask abjad, salib kbir magħruf minnha bħala kruċifru, numru konsiderevoli ta' konfratriji u ta' torċi, kappi għall-Prim celebrant u hwejjeg ohra. Kellhom saħansitra statwa tal-Madonna tar-Rużarju fuq pedestall. (16) Kienu joħorguha f'purċissjoni — l-ewwel darba li għandna hjiel ta' purċissjoni bi statwa f'Għawdex. Iżda dan ma kienx biżżejjed. Fl-1663, il-Fratellanza irnexxielha tixtri ras u idejn ta' Madonna u Bambin Gesù minn Ruma. (17) U għandna nobrsu li fl-1664, dil-Madonna mlibbsa l-hwejjeg, sewwa sew bħall-vari tal-Gimgha l-Kbira, kienet għall-ewwel darba mdawra f'purċissjoni madwar il-kastell ta' Għawdex.

TIŻDIED ID-DEVOZZJONI

Nhar id-9 ta' Marzu, 1630, il-Fraternanza tar-Rużarju giet mill-ġdid imwaqqfa formalment (18) Gara aktarx li d-dokumenti tal-Twaqqif minn Patri La Rocca nistgħu jwarru ma waslux fejn kellhom jastu, jigiżari fl-Arkivju Ġenerali ta' l-Ordni tal-Predikaturi, Ruma. Sadattant, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju kienet bdiet tixtered ma' Ghawdex kollu: fl-1608 fi Knisja tal-Madonna tas-Silġ (19) li kienet fejn illum hemm l-Oratorju, u sal-1621 fil-parroċċa ta' San Gorg (20) u mat-twaqqif tal-parroċċi ta' l-irhula, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju tnisset hemm ukoll.

RIFERENZJI

1. Ara ANTONIO CASSAR, Atti (1577-79), Arkivju Notarju, Malta, R 160/17, 10r-11r.
2. Ara Arkivju Arċiveskovili, Malta, Vizta Pastoral (1592) 54v.
3. Ara ANM, R 160 / 17, 10r-11r.
4. Ara AAM, VP (1592) 54v.
5. Ara, per eżempju, LORENZO DE APAPIS, Atti (1540-83), ANM, R 203, 157r. 158r. 163r. 167r.
6. Ara AAM, VP (1592) 54v.
7. Ara AAM, VP (1598) 151r.
8. Ibid.
9. Ibid. Ara wkoll Arkivju Veskovi, Gozo, Vizta Pastoral (1608) 3v.
10. Ara AVG, VP (1615) 5r.
11. Ara AVG, VP (1644) 3v.
12. Ara AVG, VP (1630) 7v.
13. Ibid, 9v.
14. Ibid, 11r.
15. Ara AVG, VP (1663) 36r-v.
16. Ibid.
17. Ibid, 36v.
18. Ara Arkivju Ġenerali tal-Ordni tal-Predikaturi, Ruma, IV / 65, 32r.
19. Ara AVG, VP (1608) 8r.
20. Ara AVG, VP (1621) 17r.

L-istatwa tal-Madonna tar-Rużarju fil-Katidral

L-ahjar rigal li nistgħu nofru lill-Madonna fil-15 t'Awissu huwa Qrara u Tqarbina Tajba.

Santa Marija, Padruna Speċjali u San Pawl, Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin

Mill-KAVALLIER JOSEPH BORG, K.M., Ph.C., L.P.

F'Malta u f'Għawdex f'Settembru li ġej, ser jinżammu d-9 Kungress Marjoġiku u s-16 il-Kungress Marjan Internazzjonali. Fl-okkażjoni ta' dawn iż-żewġ kungressi internazzjonali, kif ukoll f'eghluq il-100 sena minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima, xbejba mill-Għarb, xieraq li wiehed ikun jaf kif Santa Marija giet mahtura Padruna Speċjali u kif San Pawl gie magħżul bħala Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin.

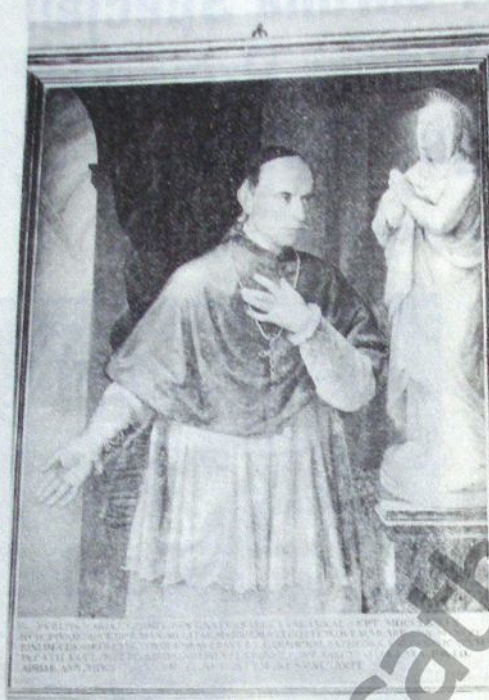
Għalkemm, bħalma jaf kulhadd, Għawdex sar Djoċesi għalih fis-16 ta' Settembru, 1864, u promulgata fit-22 ta' l-istess xahar u sena, jiġifieri li qabel dik id-data Malta u Għawdex kienu jiffurmaw Djoċesi waħda, u għalkemm minn dak iż-żmien sal-lum ma sarux qaddisin-padruni ohra ta' Malta jew ta' Għawdex, forsi ma jkunx eżatt jekk ingħidu li allura l-qaddisin kollha protetturi ta' Malta u/jew ta' Għawdex huma l-istess.

1. **Santa Marija hija l-Padruna Speċjali taż-żewġ Gżejjer**, u dan gie kkonfermat fi żmien l-aħħar Arcisqof-Isqof taż-żewġ Gżejjer, li sar u kompli sa l-aħħar tat-tregija tiegħu, Monsinjur Publiju-Marija dei Conti Sant D.D. (twieled fil-Belt Valletta 25.8.1779, sar Isqof-Titulari fl-1817, Isqof-Kugitur 12.4.1847, Djoċesan 17.11.1847, irriżenja 3.12.1857 u miet 28.10.1864), devot tassew kbir tal-Madonna, meta qala' bi brevi tal-Papa "tal-Immakulata" Piju IX (1846-1878), "Beatissimae Virginis Mariae" tat-18 ta' Frar, 1848, u promulgat fil-15 ta' Gunju, 1848, meta għamel l-Ingress Solenni tiegħu fil-Katidral tal-Imdina, illi Marija Assunta hija għall-ghezież Gżejjer tagħna "Princeps inter Sanctos Titulares"; u allura ordna li taht kull titular tal-knejjes kollha, li m'humix dedikati lil-Madonna, titpogga fuq jew taht it-titular xbieha tagħha.

Kwadru li juri l-Madonna taht it-titlu "Marija Padruna ta' Malta u Għawdex". Dan it-titlu gie ddikjarat mill-Arcisqof Publius M. dei Conti Sant fit-18 ta' Frar, 1848

Għalhekk fil-Katidral tal-Imdina, it-tieni artal tal-ġenb fuq ix-xellug ta' min ikun diehel, fejn hemm il-monument tar-rham abjad ta' dan l-Arcisqof-Isqof, gie ddedikat lil "Maria Melitae Patrona", bi kwadru mill-artist Ruman Kavallier Pietru Gagliardi (1809-1890).

**L-Arcisqof - Isqof Publius-Maria
dei Conti Sant D.D. (1779-1864)**

2. **San Pawl Appostlu Missierna**, li ghammed lill-ġenituri u antenati tagħna u hekk għamilhom ulied t'Alla u eredi tal-Genna, gie magħmul l-**Padrun Principali taż-żewġ Gżejjer tagħna**, b'digriet tal-Papa Innoċenzu XII (1691-1700) tal-10 ta' Jannar 1693, wara talba tal-Gran Mastru Fra Adrijanu de Wignacourt (1690-1697) u tal-Isqof Fra David Cocco Palmieri (1684-1711) li anki ordna l-ġurnata tan-Nawfragju Providenzjali tiegħu "Oportet in quendam Insulam devenire" tkun jum ta' preċett għall-abitanti tal-Belt Valletta. Dix-xewqa qaddisa kienet ilha tberren f'moħħ l-abitanti ta' Malta u Ghawdex sa mis-sena 1429 meta f'Settembru kien deher San Pawl b'xabla f'idu u fuq żiemel jittajjar fuq l-iswar tal-Imdina jkeċċi lili-1800 invażuri Misilmin, taħt ir-Rais Qaid Ridwan ta' Barbarija fl-Afrika ta' Fuq, minn

dawn il-Gżejjer. Minn dik is-sena l-Katidral sar dedikat lil San Pawl. Għalhekk f'dal-Katidral hemm dik il-pittura b'das-sugġett sabih, magħmula mill-famuż Kavallier Kalabriz Mattia Preti (1613-1699) fil-kappellun tan-naha tal-Evangeliu faċċata tal-kappella tas-Sagrament; u għalhekk ukoll f'dawk il-Knejjes Parrokkjali ddedikati lill-Madonna ġeneralment tpogġa bħala sotto-titular kwadru ta' San Pawl, bħal f'Haż-Żabbar

Jalla l-Maltin u l-Ghawdxin kollha jibqgħu veri wlied ta' Santa Marija u ta' San Pawl billi jkunu dejjem lejali lejn it-tagħlim tal-Magisteru tal-Knisja.

**Kwadru li juri lil San Pawl riekob fuq iż-żiemel.
Taħt hemm is-swar ta' l-Imdina fi żmien
l-invażjoni tal-Misilmin fis-sena 1429.
Pittura tal-Kav. Mattia Preti 1613-1699.**

Attivitajiet fiċ-Ċentru Parrokkjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983

A. ATTIVITAJIET PASTORALI REGOLARI

Quddiesa

- * Kuljum fil-ghodu fid-9.30.
Jattendu minn 30 sa 50 kull darba.
- * Kull nhar ta' Sibt fil-ghaxija għat-tfal
fis-6.00.
Jattendu mal-40 kull darba.
- **Katekiżmu** lill-kandidati tas-Sagrament tal-
Griżma ta' l-Isqof kull nhar ta' Tlieta u kull
nhar ta' Hamis.
- **Konferenza:** Irġiel — L-ewwel Tnejn ta'
kull xahar (bil-quddiesa).
Nisa — It-Tieni Erbgha ta'
kull xahar.

B. ATTIVITAJIET KULTURALI REGOLARI:

1. Lezzjoni tat-Taljan — kull nhar ta' Tnejn.
2. Lezzjoni tal-Għarbi — kull nhar ta'
Erbgha.
3. Lezzjoni tal-Franċiż — kull nhar ta'
Hamis.

ZGHAŻAĠH — Klabb
Kulturali Study Circle kull
hmistax (l-Erbgha)
Nisranija

LIBRERIJA GĦALL-PUBBLIKU

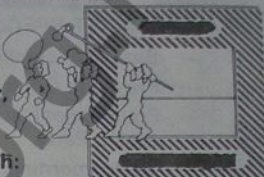
Miftuħa kuljum, bejn id-9.00 a.m. u l-10.30
a.m. (barra l-Hadd) u nhar ta' Tnejn, it-Tlieta u s-
Sibt bejn is-6.00 u s-7.30 p.m.

Filmshow kull nhar ta' Hadd fil-5.30 p.m.

C. ATTIVITAJIET PASTORALI

SPEĊJALI

Mini-Missjoni mid-
19 sal-21 ta' Jannar,
1983

— Għaż-Żgħażaġh:

1. Film Forum dwar l-Abort:

Panel tal-Forum: Chairman: Mons.
Arċip. C. Scicluna u membri: Dun Anton
Sultana, Anton Farrugia u Gracie Cassar.

2. Play Forum dwar id-Droga: L-isem tal-
Play kien: **Salvu**.

Panel tal-Forum: Chairman: Mons.
Arċipriet C. Scicluna. Tkellmu: Mons. Isqof
N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u n-Nutar Francis
Refalo.

3. Dun Manwel Curmi kellew liż-żgħażaġh
dwar ir-relazzjonijiet tajbin li għandu jkun
hemm bejn ġenituri u wlied u viċi-versa.

— Koppji Miżżewġa

1. Taħdita minn Dun Gorġ Borg dwar il-
'Community-Building'.
2. Taħdita minn Dun Anton Borg dwar l-
aspett ta' l-imhabba fiż-żwieġ.
3. Taħdita minn Mons. Isqof N. Cauchi dwar
l-indissolubilità fiż-żwieġ.

— Eżerċizzji Spiritwali għaż-Żgħażaġh

Granet: mis-7 sal-11 ta' Marzu.

Tkellmu: Mons. Arċipriet C. Scicluna,
Mons. Gorġ Tabone u Dun Gorġ Mercieca.

- Lit-tfal ta' l-Ewwel Tqarbina u l-ġenituri
tagħhom.

Lagħha għalihom separatament fit-23
ta' April, minn Mons. G. Tabone u Mons.
Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

- Il-Kandidati għall-Griżma ta' l-Isqof u l-
ġenituri u l-parrini tagħhom.

Lagħha għalihom separatament fit-30 ta'
April minn Mons. G. Tabone u Mons.
Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

ATTIVITAJIET SPEĊJALI:

- Bazaar: Diċembru 1982.
- Preseppju: Għall-wiri tal-pubbliku.
- Premjazzjoni lit-tfal (grotti, toys, kotba, eċċ.) u Party.
- 'Early morning B'Fast on Xmas Day': Attendew 50 persuna.
- Varjetà tal-Milied fis-27-12-82.
- Ikla fir-Restaurant 'Kenur' fit-8-1-83 għall-Kumitat u familji tagħhom.
- Cold Buffet fis-26 ta' Frar, f'egħluq il-Gimgha tal-Parroċċa.
- Cold Buffet fit-28 ta' Mejju b'risq il-festa ta' Santa Marija.

ĊIRKUSTANZI SPEĊJALI

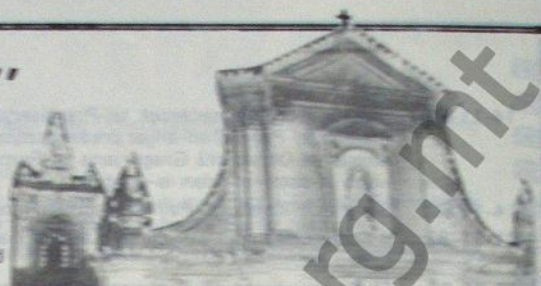
- 21-2-83: Mons. Isqof N. Cauchi fetax u bierek Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu billi din is-sena taħbat egħluq il-mill-sena minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima, xbejba mill-Għarb (1883-1983).
- 22-2-83: Gie inawgurat il-'Ladies Circle' taċ-Ċentru wara taħdita minn Fr. Charles Cini, Provincjal Delegat tas-Salezjani. Dan il-korp qed jieh u hsieb bosta attivitajiet fiċ-Ċentru fosthom it-tnejja għall-Bazaar ta' Diċembru, il-Catholic Bookshop u l-programm tal-Gita għal Sqallija.
- 24-2-83: Ftuh u Tberik tal-'Catholic Bookshop' minn Mons. Arcipriet C. Scicluna.
- 31-3-83: Inzammet il-Mejda ta' l-Appostli. Bħala Appostli ġew magħzulin dawk it-tfal li l-aktar attendew għall-attivitajiet li sarulhom fiċ-Ċentru.

BENEFATTURI TAĊ-ĊENTRU INNOTAW!!!

INTOM HADTU SEHEM

- Mill-ġid kollu li nkiseb minn dawn l-attivitajiet kollha.
- Mill-Benefiċċju Spiritwali ta' żewġ konċelebrazzjonijiet.

Mil- "Log Book" tal-Parroċċa

- 1- 8-82: Gie ppubblikat 'L-Għid ta' l-Assunta
- 3, 4 u 5- 8-82: Saru attivitajiet speċjali għall-anzjani tal-parroċċa
- 6- 8-82: Fiqquddiesia tal-generożità, it-tfal ta' 'Lourdes Home' u 'St. Joseph Institute', gew mogħtija l-hafna oġġetti ta' ikel preservat
- 9- 8-82: Sar quiz Marjana għaż-żgħażaġh tal-Parroċċa. Mons. Mons. G. Tabone
- 10- 8-82: Manifestazzjoni Marjana fil-Katidral. Hadu sehem bosta tfal u żgħażaġh tal-parroċċa kif ukoll il-Kor 'Marija Assunta' ta' id-direzzjoni ta' Miss Maria Zammit.
- 15- 8-82: Tkanta t- 'Te Deum' b' radd ta' 'Najr li Alla' f' egħluq is-7 Anniversarju ta' l-Inkorporazzjoni tal-Kwadru Trulari ta' l-Assunta. Giet ippubblikata l-harga speċjali tal-Bullettin ta' Santa Marija.
- 22- 9-82: Fiegħluq il-Quddiesia Konventwali tkanta t- 'Te Deum' b' hafa radd ta' 'Najr li- okkazzjoni tal-118-il sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta giet mghollija għad-dinjità ta' Katidral.
- 1-10-82: Mons. Isqof N. Cauchi, mexxa pellegrinagg djoċesana għall-Katidral fil-fuħ tas-sena marjana b' hafa thejija għall-Kungressi Internazzjonali dwar il-Madonna li sa jinzammu f' Settembru li għej.
- 3- 10-82: Purmissjoni bil-isem ta' l-Madonna tar-Rużarju. Ha sehem fiha Mons. Isqof.
- 11-10-82: Konċelebrazzjoni Pontifikali f' egħluq il-266 sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta giet ikkonsagrata minn Mons. Isqof Gakbu Cannaves.
- 14-10-82: Fil-parroċċa fethet kampanja għall-imsejbin godda fir-rivista bibblika 'Kliem il-Hajja'.
- 21-10-82: Mons. Isqof, mexxa Konċelebrazzjoni fl-okkazzjoni tal-festa ta' Sant' Ursula fis-6.00 p.m.
- 19, 20 u 22-10-82: Inzamm Tridu dwar San Frangisk fis-sena Centinarja Frangiskana minn Patri Gorg Aquilina O.F.M.
- 24-10-82: Inzammiet il-ġurnata Missjunarja.
- 25- 30-10-82: Missjoni Djoċesana Marjana b' hafa thejija għall-egħluq il-mitt sena minn meta l-Verġni Marija ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima u fl-okkazzjoni tad-9 Kungress Internazzjonali Marjologiku u s-16 il-Kungress Internazzjonali Marjan.
- 1-11-82: Fis-6.00 p.m. Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni fis-Solennità Liturgika tal-Qaddisin Kollha.
- 2-11-82: Fis-6.00 p.m. Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni ta' l-Għid ta' l-Imwiet.
- 8-11-82: Mons. Arcipriet C. Scicluna beda ż-zjajjar fil-familji.

- 14-11-82: Fr. Joe Bezzina, saċerdot tal-Presbiterju Parrokkjali tal-Katidral, rebh u Premju tal-Papa għall-aħjar preżentazzjoni tat-teżi fil-fakultà ta' l-Istorja tal-Knisja tal-Università Gregorjana ta' Ruma. B'din it-teżi Fr. Joe Bezzina kien kiseb id-dottorat f'dan is-sugġett.
- 14-11-82: Saret l-Uffiċċjatura għall-erwieh tal-Fratelli mejtin tas-sodajta ta' S. Marija.
- 21-11-82: Il-Komunità Parrokkjali tal-Katidral hadet sehem fil-Konferenza Djoċesana ta' Kristu Re.
- 28-11-82: Fil-Konċelebrazzjoni Konventwali ta' nhar ta' Hadd bdiet tinghad 'It-Talba Ta' Sbiħ il-Jum' flimkien mal-poplu.
- 8-12-82: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tas-Solennità Liturgika ta' l-Immakulata Kuncizzjoni.
- 16-12-82: Ftuh tan-Novena tal-Millied bit-tema: "Marija Omm il-Maħfra u l-Hniena".
- 25-12-82: F'nofs il-lejl Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Millied. Fil-ghaxija t-tfajjel Anton Grech għamel il-priedka ta' l-Okkażjoni.
- 31-12-82: Mons. Isqof intona t-'Te Deum' ta' radd il-hajr lil Alla fl-okkażjoni Pontifikali.
- 1- 1-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali ta' 'Jum il-Paċi'.
- 18- 1-83: Bdiet l-ottava ta' talb għall-ghaqda bejn il-Knejjes.
- 2- 2-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Preżentazzjoni tal-Mulej.
- 19- 2-83: Fethet il-Gimgha tal-Parroċċa.
- 21- 2-83: Ftuh u tberik ta' Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu fiċ-Ċentru Parrokkjali billi din hija s-sena Centinarja minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima.
- 22- 2-83: Inawgurazzjoni tal-'Ladies Circle' fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral.
- 23- 2-83: Pellegrinagg Parrokkjali għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu.
- 24- 2-83: Saret il-'Parents' Day' għat-tfal tad-Duttrina.
- Ftuh u tberik tal-'Catholic Bookshop' fiċ-Ċentru Parrokkjali minn Mons. Arcipriet C. Scicluna.
- 13- 3-83: Bdew l-Eżerċizzi Spiritwali fil-Katidral minn Dun Lawrenz Sceberras.
- 21- 3-83: Sar servizz penitenzjali għall-Ewwel Qrar tat-tfal ta' l-Ewwel Tqarbina.
- 23- 3-83: Saret Via Crucis mat-triqat tal-Kastell bi-istatwa tar-Redentur u wara giet iċċelebrata quddiesa fil-berah.
- 24- 3-83: Saret il-Via Matris mat-Telgha tal-Kastell.
- 26- 3-83: Mons. Isqof f'Konċelebrazzjoni fetah fid-Djoċesi l-Gublew tar-Redenzjoni.
- 27- 3-83: Mons. Isqof f'Konċelebrazzjoni mexxa l-funzjoni tat-tberik tal-Palm.
- 31- 3-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni mas-saċerdoti kollha tad-djoċesi u fiha bierek iż-żjut.
- 1- 4-83: Saret il-Purċissjoni tal-Passjoni li harget mill-Katidral fil-5.30 p.m.
- 2- 4-83: Mons. Isqof mexxa l-funzjoni tat-tberik tan-nar u tal-Blandun f'Sibt il-Ghid.
- 3- 4-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali ta' Hadd il-Ghid u beda t-tberik tal-familji.

- 6- 4-83: Il-kor tat-tfal ta' Widford Lodge Prep School taw kuncert ta' kant mill-isbaħ f' il-Presbiterju tal-Katidral.
- 29- 4-83: Żar il-Katidral I-Arcisqof Mario Brini.
Inżammet il-tifkira ta' eghluq is-27 sena minn meta s-Socjeta' Filharmonika 'Leone' irregalat lill-Katidral l-istatwa sabiha ta' Santa Marija.
- 8- 5-83: Infethet il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika b'Koncelebrazzjoni għemxja minn Mons. Isqof Nikol Cauchi.
- 12- 5-83: Saret l-Ewwel Tqarbina tat-Tfal tal-Parroċċa.
- 13- 5-83: Gie amministrat is-Sagrament tal-Griżma tal-Isqof lit-tfal tal-parroċċa u bdiet l-Espożizzjoni Solenni.
- 15- 5-83: Eghluq il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika b'purcissjoni Ewkaristika.
- 31- 5-83: Inżammet Celebrazzjoni tal-Kelma t'Alla dwar il-Madonna għat-tfal tal-parroċċa.
- 2- 6-83: Inżamm Kuncert Korali kbir mill-Kor ta' Wales 'Cantorion Arwyn' fil-Katidral.
- 8- 6-83: Il-Parroċċa tal-Katidral organizzat pellegrinagg għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu fejn Mons. Arcipriet C. Scicluna mexxa Koncelebrazzjoni u għamel Omelija ta' l-okkażjoni.
- 10- 6-83: Inżammet il-Festa tal-Qalb ta' Gesu.
- 26- 6-83: Inżammet l-Ordinazzjoni Sagra f'Koncelebrazzjoni ta' l-okkażjoni Mons. Isqof Nikol Cauchi ordna 5 Sacerdoti u 6 Djakni godda.
- 18- 7-83: It-tfal tal-parroċċa ħadu sehem f'pellegrinagg djoċesan għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu.

1 ta' Awissu,
1982

Kronaka tal-

BIDU TAL-HAJJA NISRANIJA

Nru.	Data tal-Maghħudija	Isem tat-Tarbiya	Isem u Kunjom il-Genituri
1.	7. 8.82	Maria	Antonio u Maria Rita Gauci.
2.	8. 8.82	Anthony	Anthony u Emma Hili.
3.	16. 8.82	Jeanette	Joseph u Grace Camilleri
4.	16. 8.82	Terry	George u Carmen Attard.
5.	5.9.82	Amanda	John u Maria Bezzina.
6.	18. 9.82	Cettina	George u Maria Portelli.
7.	26.9.82	Jeanette	Ludovigo u Maria Azzopardi.
8.	10.10.82	James	Alvin u Margaret Scicluna.
9.	29.10.82	Jennifer	Frankie u M'Dolores Farrugia.
10.	29.10.82	Ritienne	Anton u Gracie Vella.
11.	11.11.82	Joseph	Joe u Antonia Cordina.
12.	11.11.82	Anthony	Joe u Antonia Cordina.
13.	14.11.82	Anthony	Bertu u Giacinta Farrugia.
14.	14.11.82	Mario	Tony u Agnes Farrugia.
15.	14.11.82	Christian	Domenic u Pawlina Grech.
16.	28.11.82	Catherine	Victor u Rose Camilleri.
17.	12.12.82	Maximillian	Tarcisio u Dolora Mercieca.
18.	12.12.82	Joseph	Jack u Tereza Bugeja.
19.	19.12.82	Maria	Carmelo u Regina Micallef.
20.	19.12.82	Rowena	Joseph u Miriam Grech.
21.	15. 1.83	Joseph	Godfrey u Gracie Grech.
22.	18.2.83	John	Joseph u Maria Vella.
23.	8. 2.83	Josephine Anna	Jack u Pia Theuma.
24.	20. 3.83	Paul	Tarcisju u Gorgina Said.
25.	20. 3.83	Stefan	Lorry u Marisa Scicluna.
26.	3. 4.83	James	Raymond u Lina Refalo.
27.	17. 4.83	Brian	Gorg u Mary Dolores Azzopardi.
28.	1. 5.83	James	Emmanuel Perit u Maria Vella.
29.	1. 5.83	Rodianne	John u M'Dolores Agius.
30.	22. 5.83	Melvin	Thomas u Sylvia D'Anastasi.
31.	5. 6.83	David	Michael u Maria Scerri.
32.	12. 6.83	Trudy	Paul u Gracie Zammit.
33.	19. 6.83	Charlene	Anton u Liža Spiteri.
34.	1. 7.83	Charlene	Horace u Carmen Mercieca.
35.	10. 7.83	Christabel	Joseph u Maria Attard.
36.	10. 7.83	Kenneth	Carmelo u Gracie Galea.
37.	18. 7.83	Marita	Anton u Annunzjata Bonnici
38.	31- 7.83	Laura	Joe u Lucy Azzopardi.

31 ta' Lulju,
1983

ISMJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

"Jien

hu

il-hobż

tal-hajja"

1. Attard Noel
2. Bajada Anthony-Mario
3. Borg James
4. Camilleri Duncan Joseph
5. Camilleri Mark Anthony
6. Cassar Mario
7. Cordina Joseph
8. Cutajar Dominic
9. Debrincat Joseph
10. Farrugia Ruben
11. Gatt Kenneth
12. Grech Daniel
13. Grech Godwin
14. Grech Kevin
15. Grech Robert
16. Grech Simon
17. Mercieca James
18. Mizzi Joseph
19. Muscat Jeffrey
20. Saliba Anthony Mario
20. Saliba Anthony Paul
22. Scerri Jason
23. Tabone Charles
24. Zammit Mark
9. Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria.
Block H, Door B, Flat 4, Tac-Cawla Hsg. Estate, Vict.
'Jessica', St. Ursula Street, Victoria.
'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria.
15, 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
'Casmon', Mary Meylaq Street, Victoria.
'Kedron', St. George's Fief, Victoria.
'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria.
Block C, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
5, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria.
Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria.
'Eversun', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
'Checkmate Hse', Gużè Ellul Mercer Street, Victoria.
N.B. Triq il-Gilju, Victoria.
35, Xaghra Road, Victoria.
N.B. Sannat Road, Victoria.
Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria.
'Maison Muscat', Mary Meylaq Street, Victoria.
23, Main Square, Victoria.
14, Windmill Street, Victoria.
19, 7th June 1919 Street, Victoria.
41, Archpriest Cassar Street, Victoria.
N.B. Ghedrin Street, Victoria.

1. Attard Adelaide
2. Azzopardi Miriam
3. Bezzina Ann Marie
4. Cardona Orietta
5. Cauchi Doreen
6. Camilleri Tiberia
7. Debono Josephine
8. Farrugia Andreina
9. Farrugia Charlotte
10. Farrugia Jacqueline
11. Farrugia Francene
12. Farrugia Miriam
13. Grech Leontine
14. Grech Romina
15. Lanzon Daniela
16. Saliba Romina
17. Sultana Pauline
18. Vella Muskat Ruth
19. Verannemon Sophie
20. Xerri Sarah
21. Xuereb Mariella
- N.B. Ċetta Mintoff Street, Victoria.
N.B. Wied Sara Street, Victoria.
198, St. Ursula Street, Victoria.
189, Ghajn Qatet Street, Victoria.
31, Xaghra Road, Victoria.
76, Republic Street, Victoria.
17, 7th June 1919 Street, Victoria.
N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
N.B. St. George's Fief Street, Victoria.
11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria.
N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
N.B. Capuchins' Street, Victoria.
76, St. Ursula Street, Victoria.
Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
'Paulsyl', Republic Street, Victoria.
N.B. Sump Street, Victoria.
N.B. St. Leonard Street, Victoria.
'Georyo', St. George's Fief Street, Victoria.
'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn.
3, Carmel Street, Victoria.
N.B. St. Ursula Street, Victoria.

ISMJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

"Jien
hu
il-hobz
tal-hajja"

1. Attard Noel
2. Bajada Anthony-Mario
3. Borg James
4. Camilleri Duncan Joseph
5. Camilleri Mark Anthony
6. Cassar Mario
7. Cordina Joseph
8. Cutajar Dominic
9. Debrincat Joseph
10. Farrugia Ruben
11. Gatt Kenneth
12. Grech Daniel
13. Grech Godwin
14. Grech Kevin
15. Grech Robert
16. Grech Simon
17. Mercieca James
18. Mizzi Joseph
19. Muscat Jeffrey
20. Saliba Anthony Mario
20. Saliba Anthony Paul
22. Scerri Jason
23. Tabone Charles
24. Zammit Mark
9. Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria.
- Block H, Door B, Flat 4, Tac-Cawla Hsg. Estate, Vict.
- 'Jessica', St. Ursula Street, Victoria.
- 'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria.
15. 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Casmon', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 'Kedron', St. George's Fief, Victoria.
- 'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria.
- Block C, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 5, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria.
- Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria.
- 'Eversun', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Checkmate Hse', Gużè Ellul Mercer Street, Victoria.
- N.B. Triq il-Gilju, Victoria.
- 35, Xaghra Road, Victoria.
- N.B. Sannat Road, Victoria.
- Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria.
- 'Maison Muscat', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 23, Main Square, Victoria.
- 14, Windmill Street, Victoria.
- 19, 7th June 1919 Street, Victoria.
- 41, Archpriest Cassar Street, Victoria.
- N.B. Ghedrin Street, Victoria.

1. Attard Adelaide
2. Azzopardi Miriam
3. Bezzina Ann Marie
4. Cardona Orietta
5. Cauchi Doreen
6. Camilleri Tiberia
7. Debono Josephine
8. Farrugia Andreina
9. Farrugia Charlotte
10. Farrugia Jacqueline
11. Farrugia Francene
12. Farrugia Miriam
13. Grech Leontine
14. Grech Romina
15. Lanzon Daniela
16. Saliba Romina
17. Sultana Pauline
18. Vella Muskat Ruth
19. Verannemon Sophie
20. Xerri Sarah
21. Xuereb Mariella
- N.B. Ċetta Minto Street, Victoria.
- N.B. Wied Sara Street, Victoria.
- 198, St. Ursula Street, Victoria.
- 189, Ghajn Qatet Street, Victoria.
- 31, Xaghra Road, Victoria.
- 76, Republic Street, Victoria.
- 17, 7th June 1919 Street, Victoria.
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
- N.B. St. George's Fief Street, Victoria.
- 11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
- N.B. Capuchins' Street, Victoria.
- 76, St. Ursula Street, Victoria.
- Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 'Paulsyl', Republic Street, Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- N.B. St. Leonard Street, Victoria.
- 'Georyo', St. George's Fief Street, Victoria.
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn.
- 3, Carmel Street, Victoria.
- N.B. St. Ursula Street, Victoria.

ISMIJET TAT-TFAL LI GHAMLU L-GRIŻMA TA' L-ISQOF
FIL-KATIDRAL, GHAWDEX — 12 ta' Mejju, 1983

"Hu
s-sigill
tad-Don
ta'
l-Ispirtu
s-Santu"

1. Abela John bin Ġużi u Jane
2. Axiaq Raphael bin Emanuel u Mary
3. Bonnici Mark bin Louis u Martha
4. Buttigieg Christopher bin Emanuel u Vincenza
5. Camilleri Christopher bin Joe u Frances
6. Camilleri Philip bin Peter Paul u Josephine
7. Cordina Charlie bin Alfred u Mary-Jane
8. Cordina Paul bin Louis u Carmela
9. Cutajar Francis-Jude bin Francis u M'Dolores
10. Dimech Kristen bin Joseph Perit u Marisa
11. Fenech John bin Lorry u Carmen,
12. Gatt Jason bin Sonny u Cettina,
13. Gauci Joseph bin Joseph u Cetta,
14. Gauci Saviour bin Joseph u Cetta,
15. Grech Joseph bin Vincent u Maria,
16. Grech Mario bin Joseph u Kelina,
17. Grech Max bin George u Kathleen,
18. Hili Silvio bin Lino u Pawlina,
19. Mercieca Sammy bin George u Carmela,
20. Mercieca Tony bin Elia u Frangiska,
21. Mifsud Sammy bin Charlie u Josephine,
22. Muscat Jesmond bin Peter Paul u Giorgia,
23. Portelli Julian bin Francis u Gloria,
24. Portelli Michael bin Joe u Taddea,
25. Sceberras Lawrence bin George u Mary,
26. Tabone Joe bin Frank u Miriam,
27. Agius Rachael bint George u Pauline,
28. Borg Julie bint Emanuel u Victoria,
29. Calleja M'Louise bint Tony u Antonjetta,
30. Cassar Claudia bint Michael u Maria,
31. Cassar Mary-Grace bint Stephen u Carmen,
32. Cordina Doreen bint John u Guża,
33. Curmi Ester bint Anġlu u Marcella,
34. Debono Ruth bint George u Grace,
35. Farrugia Charlene bint Joseph u Elizabeth,
36. Farrugia Marion bint Victor u Victoria,
37. Magro Daniella bint John u Carmen,
38. Mejlaq Marion bint Joseph u Carmen,
39. Mejlaq Miriam bint Toni u Liża,
40. Mejlaq Natalie bint Publius u Tarcisia,
41. Portelli Vivianne bint Francis u Mary,
42. Refalo Moira bint Vincent u Rose,
43. Saliba Pauline bint Louis u Rita,
44. Spiteri Pauline bint John u Adriana,
45. Sultana Rose Ann bint Nazju u Mary,
46. Sultana Sonia bint Eucharist u Angela,
47. Veranneman Fabienne bint Mariean Amand,
34. Sump Street, Victoria.
- 'Orchid Hse', Viani Street, Victoria.
- 'Luimar', St. George's Fief, Victoria.
- Block G, Flat 5, Sannat Rd., Victoria.
- 15, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 52, Xaghra Road, Victoria.
- 'Sunflower', Triq il-Gilju, Victoria.
- Block IA, Flat 7, Tač-Cawla, Victoria.
- 'La Petite Fleur', 31st March St., Vict.
- 'Villa Marisa', Republic Str., Victoria.
- 7, Govt. Hse., Sannat Road, Victoria.
- 133, Republic Street, Victoria.
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria.
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria.
- 'S. Maria', Dawwwara Street, Victoria.
- 59, Capuchins' Street, Victoria.
- 33, By the Bastion Road, Victoria.
- 24, Foreman Street, Victoria.
- 54, Archpriest Cassar Str., Victoria.
- 'Mater Dei', N.B. Wied Sara St., Vict.
- 36A, Library Street, Victoria.
- N.B. Mary Mejlak Street, Victoria.
- 33, Xaghra Road, Victoria.
- 44, Narrow Street, Victoria.
- N.B. Ninu Cremona Street, Victoria.
- 9, M'Angelo Refalo Street, Victoria.
- Sir Adrian Dingli Street, Victoria.
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
- 'Pentlands', Sagħtar Street, Victoria.
- 'Mikmar', Foreman Street, Victoria.
- 'Casa Cassar', Sump Street, Victoria.
- 43, Palm Street, Victoria.
- 'Warda', Viani Street, Victoria.
- 'Sant'Anna', Capuchins' Str., Vict.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
- 'Villa Victoria', Gużè Labrè Str., Vict.
- 47, 51, St. Augustine Street, Victoria.
- 69, Archpriest Cassar Str., Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- 10, Mons. Luigi Vella Str., Victoria.
- 67, By the Bastion Road, Victoria.
- 124, Republic Street, Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- Block EA, Flat 6, Sannat Rd., Victoria.
- N.B. Capuchins' Street, Victoria.
- N.B. St. Leonard Street, Victoria.
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Str.,
Marsalforn.

Ismijiet ta' dawk li dahlu għall-Prokreazzjoni u t-Trobbija tal-Ulied bis-Sagrament taż-Żwieġ

"Dak

li

għaqqad

Alla

ma

jistax

ihollu

l-bniedem"

Awissu:	Norman Genius u Tessie Scerri; Mario Grech u Jacqueline Abela.
Settembru:	Joseph Borg u Patricia Formosa.
Ottubru:	Anton Mifsud u Mary Anne Grima.
Diċembru:	Pawlu Cardona u Maria Pisani.
Jannar 1983:	Frank Bajada u M'Assunta Grech.
Mejju:	Gerardu Xuereb u Carmela Gauci.
Ġunju:	Alan Piscopo u Mary Debattista.
Lulju:	Mario Spiteri u M'Assunta Zammit.

Dawk li s-sena dahlu jissaffew fil-Purgatorju

Awissu:	Joseph Portelli, Maria Camilleri.
Settembru:	Carmelo Scicluna.
Ottubru:	Carmelo Mercieca, Maria Farrugia.
Diċembru:	Carmela Galea, Dolora Camilleri, Ganna Tabone u Carmela Bugeja.
Jannar 1983:	Ġorġ Mercieca.
Frar:	Francesca Grech, Mananni Attard, Ġorġa Tabone, Carmela Cauchi, Carmelo Attard, Ġużeppe Grech.
Marzu:	Manwel Debattista, Frangiska Saliba, Peter Paul Grech.
April:	Carmelo Fenech, Lwigi Caruana.
Ġunju:	Mary Anne Attard, Walter Bezzina, M'Gwann Attard.
Lulju:	Maria Grech (tarbija), John Borg.

TAQSIMA PASTORALI

WIEHED MILL-MINISTRI
TAT-TQARBIN

1. Issa ilhom aktar minn sena jiffun-
zjonaw il-Ministri Straordinarji tat-
Tqarbin fil-Parroċċa tal-Katidral. Ta' kull
nhar ta' Hadd dawn il-Ministri Straordi-
narji tat-Tqarbin imorru jwasslu l-
Kelma t'Alla u lil Gesù Ewkaristija lil
bosta morda.

LAQGĦAT TAL-KATEGORIJI

2. Ta' kull sena fiċ-Ċentru Parrok-
kjali tinzamm laqgħa għall-irġiel,
ohra għan-nisa u ohra għaž-
żgħażgħ. F'dawn il-laqgħat jiġu
mogħtija duttrina siewja u meħtieġa
għaž-żmenijiet li fihom qegħdin
nghixu.

3. Ta' kull sena nhar il-Milied
fil-ghaxija wiehed mit-tfal tal-
parroċċa jagħmel il-priedka ta'
l-okkażjoni.

Mons. Isqof flimkien ma' l-
Arcipriet u xi koppji wara l-
aħħar konferenza li
kellhom fil-Mini Missjoni li
nżammet f'Jannar, 1983.

L-Arċipriet mat-Tfal tal-Preċett u tal-Grizma tas-sena 1983

Ritratt fuq: Qabel l-Ewwel Tgħarbin kemm it-tfal kif ukoll il-ġenituri tagħhom ikollhom bosta laqgħat għal din l-okkażjoni speċjali.

Ritratt isfel: It-tfal tal-Grizma flimkien mal-ġenituri u l-parrini tagħhom ikollhom ukoll il-laqgħat meħtieġa bħala preparazzjoni għal din iċ-ċirkustanza sinjifikattiva hafna fil-hajja tagħhom bħala nsara.

TAQSIMA KULTURALI

1. Mons. Arcipriet G. Scicluna jkellem lit-tfal tal-parroċċa qabel il-premjazzjoni tal-Milied 1982.

2. Mons. Arcipriet G. Scicluna qed jaghti premju lil wahda mit-tfal tal-parroċċa fl-okkażjoni tal-Milied.

3. Mons. Isqof N. Cauchi qed iżur il-wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fi Frar, 1983.

4. Mons. Isqof N. Cauchi qed ibierek il-Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fiċ-Centru Parrokkjali.

IZ-ZGHAŻAĠH U D-DROGA

5. Fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral sar Play-Forum fid-19 ta' Jannar, 1983, dwar id-Droga billi s-sena 1983 hija s-Sena Internazzjonali ta' l-anti-droga. Din il-play li kienet iggip l-isem ta' 'SALVU' saret għaż-żgħażgħ u nneadmet minn 3 parruċċani Frank Bajada, Gino Pavia u Rita Sultana. Il-membri tal-panel kienu: Mons. Isqof N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u n-nutar Francis Refalo. Bħala chairman tal-panel kien Mons. Arcipriet C. Scicluna.

FTUH TA' 'CATHOLIC BOOKSHOP'

6. Fil-Gimgha tal-Parroċċa, fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral għe inawgurat u mbierrek minn Mons. Arcipriet C. Scicluna il-'Catholic Bookshop'. Kienet ilha tinħass f'Għawdex il-ħtieġa ta' 'Bookshop' li jforni lis-sacerdoti u lil-lajċi nvoluti fl-Apostolat b'kotba post-konċiljari li jgħinu u kemm fil-formazzjoni kontinwata tagħhom u kemm fil-qadi ta' l-Apostolat tagħhom. Bl-inawgurazzjoni ta' dan il-'bookshop' nistgħu ngħidu li din il-ħtieġa m'għadhiex tinħass.

LEZZJONIJIET TAL-LINGWI FIĊ-ĊENTRU PARROKKJALI TAL-KATIDRAL

7. Id-direzzjoni taċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral t'Għawdex offriet b'xejn lezzjonijiet tat-taljan, Franciż, u ta' l-Għarbi lil diversi studenti li jattendu l-iskejjel sekondarji statali u privati. Dawn il-lezzjonijiet setgħu jsiru b'xejn għax gew sponsorjati minn diversi ditti ta' Malta u Għawdex.

Ir-ritratt juri lil Dun Lawrenz Sceberras, Professur ta' l-Iskrittura Mqaddsa fis-Seminarju Maġġuri t'Għawdex, qed jagħti lezzjoni tal-lingwa Għarbi.

8 TAQSIMA KULTURALI

8 Fit-2 ta' Gunju, 1983, il-Kor Cantorion 'Arvyn' minn Wales offra kuncert ta' kant mill-isbah fuq il-presbiterju tal-Katidral.

9. Mons. Arċipriet C. Scicluna qed joffri rigal lid-direttriċi ta' dan il-kor. Ir-rigal kien jikkonsisti f'ritratt tal-koppla finta tal-Katidral imdawra fi gwarniċ mill-isbah. Id-direttriċi wkoll offriet lill-Arċipriet diska tal-kant tal-kor tagh-hom.

10. Ta' kull sena ż-żghażaġh tal-parroċ-ċa joffru festival ta' kant marjan fil-Katidral.

IL-MEJDA TA' L-APPOSTLI 1

1. Din is-sena wkoll fiċ-Ċentru Parrokkjali giet organizzata 'Il-Mejda ta' l-Appostli'. It-tfal li gew magħżula bħala appostli kienu minn fost dawk it-tfal subien li l-aktar jattendu għall-attivitàjiet li saru fiċ-Ċentru matul is-sena Kateketika. Il-parruċċani kienu li hasbu għall-oġġetti ta' din il-Mejda ta' l-Appostli.

Ir-ritratt juri lil Mons. Arċipriet C. Scicluna qed ibierek din il-Mejda ta' l-Appostli nhar Hamis ix-Xirka.

PROMOZZJONI UMANA

IT-TFAL TAL-GRIZMA

2, 3, 4, 5, 6: Għall-ewwel darba din is-sena, it-tfal li rċievew is-Sagrament tal-Grizma ta' l-Isqof żaru lill-anzjani li jinsabu fl-Isptar 'Craig' u fil-kliniċi tas-Sorijiet li jinsabu fir-Rabat. F'dawn iż-żgħajjar it-tfal tqassmu fi gruppi flimkien mal-

Katekisti tagħhom u offrewlhom 'hamper'. Din l-attività li nżammet ġurnata qabel ma dawn it-tfal irċivew dan is-Sagrament kellha bħala mira prinċipali li tiżviluppa f'dawn it-tfal is-sens tal-generożità.

Ir-Ritratti juru xi wfiud minn dawn it-tfal f'idejn l-anzjani.

GENEROŻITÀ! GENEROŻITÀ!

7. Matul il-Gimgha tal-Parroċċa, inżammet il-Kampanja għall-Generożità mat-tfal ta' Lourdes Home u St. Joseph Institute. U l-parruċċani tagħna kienu tabilhaqq ġenerużi l-għaliex offrew kwantità kbira ta' ikel preservat, ta' frottijiet u hxejjex ta' l-ikel. Din kienet tabilhaqq gabra 'record' li tirrifletti li l-parruċċani huma sensibilizzati għall-kliem ta' Kristu li qal: "Dak li tagħmlu ma' l-icken fost il-bnedmin, tkunu qeghdin tagħmluh miegħi stess".

Ir-Ritratt juri dawn l-oġġetti ta' l-ikel qabel ma ġew mogħtija lis-Superjuri ta' l-istituti msemmija.

TAQSIMA RIKREATTIVA

IKLIETI IKLIETI

1. F'eghluq il-Ġimgha tal-Parroċċa, ġie organizzat 'Cold Buffet' fiċ-Ċentru Parrokkjali. Għal dan il-'Cold Buffet' ġew mistiednin (a) il-membri tal-Presbiterju u tal-Kunsill Parrokkjali; (b) is-Seminaristi u l-abbatini; (c) il-membri tad-Direzzjoni taċ-Ċentru Parrokkjali; (d) rappreżentanza tas-Socjetà Fil. 'Leone'; (e) daww kollha li ta' kull ġimgha jgassmu l-Bullettini fil-familji; (f) il-membri tal-Kor 'Marija Assunta'. Din kienet okkażjoni miill-isbaħ għax turi s-sens komunitarju fil-parroċċa.

Ir-ritratt juri xena waqt dan il-'Cold Buffet'.

2. Ta' kull sena, qabel il-ġranet tal-Milied, isir party lit-tfal kollha tal-parroċċa. Dan il-party jiehdu hsiebu l-ġenituri ta' l-istess parroċċa.

BAZAAR ta' QABEL IL-MILIED

3. Fil-ftuh tax-xahar ta' Diċembru, ġie organizzat Bazaar fiċ-Ċentru Parrokkjali fuq livell mhux komuni. Kulhadd kien kelma waħda: 'Dan hu supermarket li fih issib minn kolloxx bi prezz irħis'. L-iskop li ġie organizzat dan il-Bazaar ma kienx biss li minnu niksbo xi profitti, imma biex f'dawn il-ġranet ta' qabel il-Milied li huma l-ġranet tar-rigali noffru servizz lill-parruċċani.

Ikkontribwew għal din ir-Rivista

1. Singer Sewing Centre
2. Electra Hotel
3. John Calleja
4. Bači F. Bezzina
5. Frances' Hairdresser
6. Joe Scicluna
7. Mejlak Jewellery
8. Farrugia Jewellery
9. Gozo United Rent-A-Car
10. HomeMart
11. Grech's Store
12. Rapa Showroom
13. C. & S. Supermarket
14. Kelina's Jewellery
15. Kelinu Spiteri
16. Abela Pharmacy
17. Palm Pharmacy
18. Lantern Hotel
19. The Mermaid Bar & Rest.
20. Marsalforn Hotel
21. Odyssey Bar & Rest.
22. The Smugglers' Cave
23. The Book Shop
24. Batu Pharmacy
25. Cordina's Photo Market
26. Book Rose
27. May's Boutique
28. V. Sultana Vulcanizer
29. Jos. Cassar Vulcanizer
30. Attard John, Carpenter
31. Attard Anton, Carpenter
32. Attard Felix, Carpenter
33. Gozo Aluminium
34. Castle Pharmacy
35. Kenur Bar & Rest.
36. Kartell Bar & Rest.
37. Four Seasons Boutique
38. Tritons Bar & Rest.
39. Electronics Office
40. Cefai Jewellery
41. Mayjo Garage
42. Rain Drops
43. Lorry Fenech
44. Duke of Edinburgh Hotel
45. Martin's General Store
46. Doris Jewellery
47. Drop-In Bar
48. Nancy Saloon
49. Gorg Farrugia, Carpenter
50. Gozo Garage
51. Ta' Frenč Bar & Rest.

*Main Gate Street, Victoria.
Marsalforn, Gozo.*

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Palm Street, Victoria.

Palm Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Main Gate Street, Victoria.

Karl Bondi Street, Victoria.

Karl Bondi Street, Victoria.

De Soldanis Street, Victoria.

Palm Street, Victoria.

Marsalforn, Gozo.

Marsalforn, Gozo.

Marsalforn, Gozo.

Marsalforn, Gozo.

Marsalforn, Gozo.

Palm Street, Victoria.

Palm Street, Victoria.

Main Gate Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Ninu Cremona Street, Victoria.

Sannat Road, Victoria.

St. Domenica Street, Victoria.

St. Domenica Street, Victoria.

Paul Portelli Street, Victoria.

Main Square, Victoria.

Xlendi Street, Xlendi.

Marsalforn, Gozo.

Republic Street, Victoria.

Marsalforn, Gozo.

St. Francis Square, Victoria.

St. Domenic Street, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Main Gate Street, Victoria.

Sannat Road, Victoria.

Republic Street, Victoria.

Main Gate Street, Victoria.

St. Andrew Street, Victoria.

Marsalforn, Gozo.

Main Gate Street, Victoria.

Capuchins' Street, Victoria.

Xaghra Road, Victoria.

Rabat Road, Marsalforn.

JOSEPH CARUANA & CO. LTD.

Import and Commission agents of:

Knitting Yarn in hanks: Moher & Aran

Timber: Plywood — Chipboard — Blockboard, etc.

Steel: Hollow Section, Flat-Bar — Road Bars

Bathroom Accessories & Building Materials.

Tel. No. 556464.

Telegram: Fillecar Malta.

CARUANA HOOKS & NAILS CO. LTD.

Manufacturers of:

Nails: Square and Round.

Bright Steel-wire Nails: Copper Nails: Brass Nails
and other Wire Products.

N. B. Ninu Cremona Street,
Victoria, Gozo.

Tel. No. 556464

Telegram: Fillecar Malta.

BUBBLES — General Importers

Kennedy Square, Victoria.

Joffrilkom:

- * Kmamar tal-Banju
- * Madum tač-Ceramika
- * Geysers
- * Mirja

Mill-Aktar Moderni u bi Prezzijiet
L-AKTAR MODERATI

Director: Francis Caruana.

TOBACCONIST

J.C. Mejlack Zammit

WINES & SPIRITS MERCHANT

TONY'S STORE

JEW AHJAR

IL-MEKKA TA' L-GHAWDXIN
JOFFRI L-ORHOS PREZZIJET FUQ
KULL MA GHANDEK B'ZONN FID-DAR

Tixtrix qabel tara l-assortiment taghna ta'

FRIDGES — COOKERS
WASHING MACHINES — LINEF
U MITT ELF HAGA OHRO TA'
HTIEGA JEW LUSSU GHAD-DAR
ISSIBNA MALAJR GHAX FIS-SAQAJN

25, IT-TOKK,

RABAT — GHAWD X.

Ċempel: 556629.

ID-DITTA

A.F. ELLIS LTD.

B'40 SENA ESPERJENZA
FIL-MANIFATTURA TA' KULL
XORTA TA' MADUM
TA' PRIMA KWALITA'
THABBAR LI SER TESPANDI
L-IMPJANT TAGHHA
B'MAKKINARJU GDID
LI JOHROG IL-MADUM ILLUSTRAT

MADUM DEJJEM AHJAR U ISBAH
BLA DEWMIEN
PREZZIJET MODERATI

HEAD OFFICE:

4, GHAJN QATET STREET, VICTORIA.

Tel. 556021.

FOR TRAVEL AND INSURANCE

CALL AT

John Portelli Enterprises Ltd.

TRAVEL AGENTS - TOUR PLANNERS

Head Office: 7, IT-TOKK, VICTORIA. Tel. 556236/035.

Branch 108, ST. JOHN STREET, VALLETTA. Tel. 627016

- ★ **AIR — RAIL — SEA TICKETS**
- ★ **TRAVELLERS' CHEQUES — TRAVEL INSURANCE**
- ★ **HOTEL ACCOMMODATION — SEA CRUISES**
- ★ **INCLUSIVE TOURS TO U.K., FRANCE, ITALY, etc.**

Ask for programmes and information:

WINDSOR TOURS

CANA TOURS

CIRCULAR TOURS

VIAGGI PAOLINI

CHEAP RAIL TICKETS IN ITALY

HEMPEL'S MARINE PAINTS (MALTA) LTD.

MANUFACTURERS OF

HIGH QUALITY

HOUSEHOLD, INDUSTRIAL AND

MARINE PAINTS

**SUPPLIERS TO THE MALTA GOVERNMENT, LEADING
INDUSTRIAL FIRMS & THE BUILDING INDUSTRY.**

28B, SOUTH STREET, VALLETTA.

Tel. Cen. 625911, 22215.

fino

FINO GOZO LTD

Republic Street, Victoria, Gozo.
Telephone: Gozo - 551000, Malta - 40731-10449

Head Office - Production Centre: C. Fino - Sana Ltd. Industrial Estate, Mriehel, Malta.
Telex: 621 FINMOD MLT

**S.T.A.R.
THE COOKER
OF THE 80'S**

Be proud of having
the latest design
for a
Sophisticated Kitchen

See them at Fino,
Republic Street,
Victoria

RANK XEROX

**Copy Bureau
iħabbbru l-Magna Ġdida**

XEROX 1035

li tkabbar jew iċċekken kull kopja

COPY BUREAU & STATIONERY

Kennedy Sq., Victoria, Gozo.

Tel. 553564.

CUPID HALL — CUPID COMPLEX

**Republic Street, Victoria, Gozo.
Tel. No. 551126.**

SALA EĊCELLENTI:

- * **Għall-Parties, Tiġijiet u Receptions.**

SALA SPAZJUŻA:

- * **Għal Mijiet ta' nies bil-kumdità u dekorata b'xeni mill-isbaħ tipikament Għawdxin u bi sfond stupend għar-ritratti.**

**Bar Mghammar b'Kollox — Freezers Kbar u Moderni
Ejiew u Taraw — Tonfqu Anqas u Tinqdew Ahjar.**

With the Compliments of:

FINANCIAL & INVESTMENT SERVICES LTD.

**Sliema — Malta.
Tel. No. 514038.**

PARDI MOTORS LTD.

N.B. Republic Street, Victoria, Gwent.

Tel. 553673 - 553744

AUTO DEALERS

AUTO SERVICE & SPARES

PANEL BEATING

SPRAY PAINTING

TYRE & RADIATOR REPAIRS

GHALL-AHJAR XORB U LIKURI

irrikorru ghand:

TERRY SHOP

**TA' PJAZZA SAN GORG,
VICTORIA, GHAWDEX.**

"L-ewwel hjiel ta' swi-
li ghandna ta' din il-
knisja imur lura tas-
sena 1435 meta
ezatt fit-12 t'Ottubru
insibu lil Nuccio de
Episcopo, Ghawdx.
ihalli xi haga zghira
lill-kappillan tal-
Knisja Matriċi ta'
Santa Marija u l-
ebda knisja oħra
f'Malta jew Ghawdex
ma kienet tissejjah
matriċi f'dawk iz-
zminijiet bikrija"

WERREJ

Messaġġ ta' l-Arcipriet għal Jiem il-Festa	1
Il-Problemi Pastoralni ta' Ghawdex fis-sena 1688	2
Il-bidu tad-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju fil-Matriċi ta' Ghawdex (1578-1664)	6
Santa Marija, Padruna Speċjali, u San Pawl, Padrun Prinċipali tal-Gżejjer Maltin	9
Attivitajiet fiċ-Ċentru Parrokkjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983	11
Mil-'Log Book' tal-Parroċċa	13
Kronaka tal-Parroċċa	16
Taqsimi Pastoralni	20
L-Arcipriet mat-tfal tal-Preċett u tal-Grizma tas-sena 1983	21
Taqsimi Kulturali	22
Promozzjoni Umana	25
Taqsimi Rikreattiva	27
Ikkontribwew għal din ir-Rivista	28